

De ster van de zorg: navigeren in het AI-firmament

AI is geen komeet die even voorbijflitst: het is een nieuwe ster aan het firmament van de zorg. Maar hoe navigeren we door dit onbekende terrein? Hoe zorgen we ervoor dat AI een zegen wordt en geen vloek? Als interne toezichthouders hebben wij een sleutelrol in deze transitie.

"Kan AI onze capaciteit in de komende vijf jaar met tenminste 20 procent verhogen?" Een ambitieuze vraag, maar binnen handbereik. Denk aan AI-gestuurde triage, waardoor patiënten sneller op de juiste plek terechtkomen. Of aan algoritmen die medicatie op maat samenstellen, waardoor behandelingen effectiever worden. Maar dit vereist meer dan alleen technologische investeringen: het vereist een fundamentele herziening van onze processen en structuren in combinatie met een adequate data-aanpak.

AI-ready: continu leren

Technologie is slechts een instrument: het zijn de mensen die het verschil maken. Hoe zorgen we ervoor dat iedereen 'AI-ready' is? Het begint met bewustwording. We moeten af van het idee dat AI een bedreiging is voor banen en het omarmen als een kans om de zorg menselijker en efficiënter te maken.

Dat betekent investeren in training en bijscholing, het faciliteren van kennisdeling en vooral ook het creëren van een cultuur waarin experimenteren en leren centraal staan. We moeten af van het idee dat AI een mysterie is dat alleen door experts begrepen kan worden. In plaats daarvan moeten we het demystificeren, toegankelijk maken voor iedereen. Organiseer workshops, stimuleer experimenten, en creëer platforms waar zorgprofessionals hun ervaringen en kennis kunnen delen.

Als interne toezichthouders hebben wij de taak om deze cultuur te stimuleren. We moeten de organisatie uitdagen, prikkelen en soms ook provoceren. Vragen stellen als: "Waarom doen we dit nog op de oude manier?" en "Hoe zou AI dit proces kunnen verbeteren?" zijn essentieel.

Maar we moeten ook kritisch blijven. AI is geen wondermiddel. Algoritmes kunnen biases vertonen, data kan misbruikt worden, en de menselijke maat mag nooit verloren gaan. Onze rol als toezichthouders is ook om de ethische en juridische kaders te bewaken. We moeten ervoor zorgen dat AI transparant, verantwoord en rechtvaardig wordt ingezet.

Wat moeten we doen?

Wat kunnen/moeten we doen? Hierbij enkele concrete suggesties:

1. **AI-ambassadeurschap:** benoem AI-ambassadeurs binnen de organisatie, die als bruggenbouwers fungeren tussen technici en zorgprofessionals.
2. **Ethische toetsing:** implementeer een strikte ethische

toetsing voor alle AI-projecten. We moeten niet alleen kijken naar de technische haalbaarheid, maar ook naar de maatschappelijke impact.

3. **Data governance:** zorg voor een solide data governance structuur. Data is de brandstof van AI; zonder kwalitatief goede data geen betrouwbare algoritmes.
4. **Data als strategisch goed:** behandel data als een strategisch goed. Investeer in data-infrastructuur en -beveiliging; zorg ervoor dat data toegankelijk is voor iedereen die het nodig heeft.
5. **Samenwerking zoeken:** stimuleer samenwerking met universiteiten, techbedrijven en andere zorginstellingen. AI-innovatie is een teamsport.
6. **Betrek patiënten:** betrek patiënten bij de ontwikkeling en implementatie van AI. Zij zijn de ultieme gebruikers en hun input is onmisbaar.
7. **Pilotprojecten en evaluatie:** begin met kleinschalige pilotprojecten om ervaring op te doen. Evalueer de resultaten grondig om best practices te ontwikkelen en pas de strategie aan waar nodig.
8. **Schaal op waar mogelijk:** blijf niet steken in leuke pilots, maar stuur vanaf het begin op grootschaligere implementaties.

AI is geen bedreiging, maar een kans om de zorg te transformeren. De zorg van de toekomst wordt niet bepaald door technologie alleen, maar door de wijze waarop wij die technologie inzetten om de menselijke maat te versterken. Laten we die kans met beide handen aangrijpen, en samen bouwen aan een toekomst waarin technologie en menselijkheid hand in hand gaan.

De Raad van Toezicht kan én moet ondersteunend zijn in het navigeren in dit AI-firmament. ■

Henk van der Stelt is professioneel toezichthouder in de zorg met de portefeuilles financiën en ICT.

